

Visitatie

vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

Zelfevaluatie & visitatieverslag

Datum visitatie	27 januari 2026
Naam school/kindcentrum	De Driebond
Adres	Woldjerspoorweg 5B
Postcode en plaats	9723 ER Groningen
E-mailadres school/kindcentrum	s.lantinga@o2g2.nl
Telefoonnummer school/kindcentrum	050-3210423
Bestuurder(s)	Akkelys Lukkes en Herbert de Bruijne
Leidinggevende school/kindcentrum	Sanne Lantinga
Daltoncoördinator(en)	Annemiek Wever
Aantal groepen	6
Aantal kinderen	129
Aantal leraren/pedagogisch medewerkers	8 + 2 invalkrachten
In bezit van daltoncertificaat	3
Bezig met daltoncursus	0
Nevenvestigingen	N.v.t.
Stand van zaken inspectie	Regulier toezicht
Visitatievoorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Besluit vorige visitatie	☒ Licentieverlening/-verlenging
	☐ Versnelde visitatie licentieverlenging
	☐ Anders, ...
Eerste visitatie school/kindcentrum	☐

Inleiding

Dit zelfevaluatieverslag is opgesteld ter voorbereiding op de daltonvisitatie op 27 januari 2026. Het document dient om de visitatiecommissie inzicht te geven in de ontwikkelingen op daltongebied op De Driebond sinds de vorige visitatie in 2019. We beschrijven wat we met de aanbevelingen hebben gedaan en wat daar het resultaat van is. Verder schetsen we de ontwikkeling per daltonkernwaarde en de punten waarop we ons verder willen ontwikkelen.

Na de vorige visitatie en de daaropvolgende coronaperiode heeft de school aanvankelijk beperkte ruimte gehad voor daltonontwikkeling vanwege de coronaperiode (2020-2021), omdat alle aandacht uitging naar het geven van afstandsonderwijs, het organiseren van noodopvang en het ondersteunen van kinderen die in de knel kwamen door de situatie. De fase daarna zijn we druk bezig geweest met het anticiperen op ontstane onderwijsachterstanden. Vanwege het aantal leerlingen met een zorgvraagstuk, hebben we extra geïnvesteerd in het welzijn van leerlingen. Er zijn veel gesprekken gevoerd met kinderen, ouders/verzorgers en betrokken instanties. Er is ruimte gecreëerd in het lesprogramma voor groepsverbindende activiteiten, spel en ontspanning.

Met de nieuwbouw van onze school in zicht zijn we in 2022 gaan opschonen en herijken: wat nemen we mee naar de nieuwe school en sluit dat aan bij ons daltonconcept? Januari 2023 betrokken we het nieuwe gebouw aan de Woldjerspoorweg. De frisse, lichte schoolomgeving en de zorgvuldig gekozen inrichting, bevordert het daltonkarakter van De Driebond. Omdat er minder ruimte is dan in ons oude gebouw, werden we gedwongen om kritisch te kijken naar ons materiaal en de klassenorganisatie. Vanaf 2023 zijn we met hernieuwde focus aan de slag gegaan en hebben we onze missie en visie herijkt, waarin de daltonkernwaarden verankerd zijn.

Op De Driebond was het gebruikelijk om met een groep 1/2 en een groep 3, of groep 3/4 te werken. We bleven signaleren dat de overgang van de kleuterperiode naar groep 3 voor veel kinderen een 'harde landing' was. Het contrast tussen het werken in groep 1 en 2 en het werken in groep 3 was groot, terwijl de leerbehoeften van deze leerlingen niet heel erg van elkaar verschillen. Na een zoektocht hoe we het jonge kind beter konden bedienen, kwamen we uit bij de methodiek 'Speleren'. Voorwaarde was dat deze manier van werken naadloos zou aansluiten bij de kernwaarden van het daltononderwijs. Vanaf schooljaar 2023-2024 volgen we een teamscholingstraject 'Speleren', waarbij we kiezen voor een andere benaderwijze. Zo streven we naar een betere aansluiting bij de motorische, sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen en hun interesses en kunnen we meer diepgang creëren. In onze groepsverdeling hebben we hierdoor bewust gekozen voor het samenstellen van een groep 2/3. De tweedejaars komen als kleuter op een natuurlijke wijze in aanraking met het taal-leesproces. De derdejaars kunnen goed bediend worden, omdat spel centraal blijft staan. Tevens is er voor de 'stevige' derdejaars, die toe zijn aan een grote ontwikkelstap, genoeg uitdaging vanwege de grote mogelijkheden tot differentiatie. Door kinderen veel tijd en ruimte te geven om te spelen in hoeken (spots) met functionele taal- en rekenactiviteiten, waarbij alle zintuigen ingezet kunnen worden, worden ontwikkelingskansen gecreëerd. Door te werken vanuit goeddoordachte, rijke en betekenisvolle thema's, waarbij rekening wordt gehouden met de bestaande leerlijnen, ontstaat een samenhangend geheel en een gedifferentieerd aanbod. Kinderen worden actief betrokken bij hun eigen leerproces

en krijgen door deze werkwijze meer grip op de wereld om hen heen. Met het integreren van spel in de dagelijkse routines wordt gewerkt aan een stevige basis in de ontwikkeling van een jong kind.

Aan het eind van schooljaar 2023-2024 werd teruggekeken op een succesvolle implementatie van Spelers in de onderbouw. In de groepen 0/1 en 2/3 waren de routines ingebed en werd het effect ervan als positief ervaren. Door de dagelijkse onderdompeling wordt de onderwijshouding sterker geïnternaliseerd bij de kinderen. Het leesproces verloopt op natuurlijke wijze. Kinderen uit groep 1 en 2 gebruiken letters al actief op hun vertelpapier. Spel heeft een centrale rol en de kinderen lijken meer welzijn te ervaren in de huidige onderwijsvorm. In de eerdere groepen 3 of 3/4 zaten leerlingen die weerstand gingen vertonen tegen leren, omdat het onderwijs niet voldoende aansloot. Dit zien we nu niet meer. Winst zit ook in de betrokkenheid en samenwerking tussen kinderen. Werkvormen zijn zo ingericht dat actief deelnemen de norm is en er is veel interactie tussen de kinderen. Daarnaast wordt de zelfstandigheid vergroot, omdat het routinematige karakter van de lesactiviteiten ervoor zorgt dat de kinderen het zich eigen maken. Dit was goed merkbaar tijdens een dag dat er een invaller voor de groep stond; de kinderen vertelden haar wat de bedoeling was.

In schooljaar 2024-2025 is de stap naar de middenbouw gemaakt. De implementatie van Spelers verliep daar anders, omdat het lesprogramma meer ingericht was met behulp van methodes. Met het toevoegen van de routines moest bekeken worden wat dekkend was ten aanzien van de kerndoelen en waar methodes nog een belangrijke functie vervulden. Het was meer een zoektocht doordat de oude werkwijze en nieuwe werkwijze samengevoegd moesten worden, terwijl in de onderbouw de nieuwe werkwijze in zijn geheel ingevoerd kon worden. Er is veel overleg over geweest en er zijn steeds afwegingen gemaakt (dit komt in de plaats van, dat behouden we maar in een andere vorm, dit kunnen we niet loslaten). Het toevoegen van bepaalde elementen zoals: gebaren bij de spellingregels, het werken met klei, de diversiteit aan werkvormen, blijkt voor leerlingen in de middenbouw ook van grote waarde.

In het huidige schooljaar is de stap gezet naar de bovenbouw. In groep 6 zijn de meeste routines nu ingevoerd. In groep 7/8 kost dit meer tijd vanwege een voller lesprogramma met veel VO-gerelateerde onderdelen.

Parallel aan bovenstaande is het daltonboek van De Driebond in 2025 volledig herzien. Daarnaast zijn er uniforme blokplanningen (met korte en lange zorgcyclus) ingevoerd en is er een nieuw format voor weektaken.

Daltononderwijs en Spelers delen dezelfde intentie: onderwijs waarin kinderen groeien door structuur en ruimte, door hoge verwachtingen en persoonlijke aandacht, door veiligheid en nieuwsgierigheid. 'Noodzaak voor één, maar goed voor iedereen, doen we met z'n allen', is hierbij leidend. Spelers is een werkwijze die rust, ritme en overzicht brengt.

De Speleren-methodiek bouwt op een stevige **ROTS**

Routines

Structuur, houvast, voorspelbaarheid en samenhang. De routines zorgen voor rust in de klas en ruimte om te spelen en te speuren.

Onderwijzen

Doelgerichte, effectieve instructie. De leerkracht legt o.a. uit, doet voor en controleert het begrip. Instructie staat niet los van spelen en speuren, maar vormt er een krachtige bodem onder.

Trainen

Door gericht te oefenen op verschillende niveaus wordt er gewerkt aan de basisvaardigheden en executieve functies.

Spelen / Speuren

Thematisch verwerken in **SPOTS** (hoeken). Kinderen kiezen, creëren, spelen, verbeelden, reconstrueren en werken met verschillende materialen binnen een betekenisvolle context. De leerkracht ondersteunt, verrijkt en borgt kwaliteit. Het gaat hierbij om gerichte verwerking van kennis. In de groepen 1 t/m 3 gebeurt dit impliciet, omdat het spel centraal staat.

1. Zelfreflectie

1.0 Aanbevelingen vorige visitatie

(niet van toepassing bij 1e licentiaaanvraag)

School/kindcentrum

Aanbevelingen (noteer de aanbevelingen van de vorige visitatie)

1. We zien duidelijke vormen van samenwerking tussen leerkrachten - directie en ouders. Ook bij het keuzewerk en in de klas wordt samengewerkt, maar dit kan nog verdiept worden. Bijvoorbeeld door het meer toepassen van coöperatief leren en andere vormen van samenwerkend leren.
2. Er wordt op verschillende manieren omgegaan met het wel of niet volgen van instructies. Geef kinderen meer verantwoordelijkheid en vertrouwen hierin. Dit biedt ook weer mooie reflectie-aanknopingspunten.
3. We hebben veel uitdagend "plus"-werk in de school zien staan. Het verdient aanbeveling deze middelen structureel in te zetten in het taak-werk.
4. De leerkrachten zijn in de schoolontwikkeling doelgericht bezig (het why van dingen). Bied de kinderen ook de mogelijkheid te werken vanuit doelen i.p.v. taken.

School/kindcentrum

Wat hebben we gedaan en wat is het resultaat?

1. We hebben het coöperatief leren schoolbreed uitgebouwd. In iedere groep worden structureel coöperatieve werkvormen toegepast. De routines van Spelers zorgen voor veel interactie tussen de leerlingen.
Bij gesprekken, of bij het uitwisselen van belevenissen wordt gekozen voor gesprek/overleg tussen (schouder)maatjes. Tijdens het tutorlezen lezen oudere leerlingen wekelijks met een jongere leerling.
Bij het werken in de SPOTS (de thematische spel- en speurmomenten uit de Spelers-methodiek) zien we verdiept spel ontstaan. Deze aanpak leidt tot levendige interactie en actieve betrokkenheid: kinderen leren van en met elkaar.
Tijdens taaktijd is er gedurende de periode dat het stoplicht op oranje, of groen staat keuze om samen te werken. Doordat met de leerlingen besproken wordt wat 'elkaar helpen en samenwerken' betekent en welk gedrag daarbij hoort, zien we een mooie verschuiving van 'voorzeggen' naar echt uitleggen, elkaar bevragen en feedback geven.
2. Over het punt van verantwoordelijkheid en vertrouwen geven in het wel of niet volgen van instructies, hebben we meerdere keren gesproken in het team. De ervaring is dat veel leerlingen het lastig vinden hun eigen leerbehoefte in te schatten. Hierdoor kwam het vaak voor dat een leerkracht achteraf allerlei reparatie-instructies moest verrichten. Het daarop reflecteren met de desbetreffende leerlingen, resulteerde er niet in dat ze vervolgens wel een passende keuze maakten.
Wij zijn van mening dat instructie niet alleen kennisoverdracht is, maar ook een moment van interactie, vragen stellen en samen leren. Voor medeleerlingen is het waardevol om meegenomen te worden in een strategie/oplossing die een leerling al beheerst. Voor de leerling die een (deel) van de stof al begrijpt, is het een goede oefening om de eigen aanpak te leren verwoorden en anderen daarmee op een spoor te zetten.
Naar aanleiding van het advies hebben we als team kritisch gekeken naar hoe we omgaan met instructie en differentiatie. We werken nu met een tussenvorm waarbij er afspraken zijn met sommige leerlingen dat zij niet of deels meedoen aan de instructie. Ook kan het na controle van begrip zijn dat leerlingen niet verder deelnemen aan de instructie. Wanneer blijkt dat bepaalde lesstof ingewikkeld is voor een groot deel van de groep, wordt op groepsniveau extra instructie gegeven. Leerlingen worden dan uitgenodigd mee te doen, maar hebben ook de keuze dit niet te doen als ze de stof wel begrijpen.
Het vraagstuk waar het mee begint is hoe leerlingen beter hun eigen leerbehoefte in gaan schatten. Wij hebben grotendeels in beeld wat de oorzaak is dat dit nu (nog) lastig is, maar zijn nog zoekende in het vinden van passende interventies om hiermee aan de slag te gaan. Verdere uiteenzetting strekt te ver voor dit verslag, maar in ons gesprek gaan wij hier graag dieper op in.
3. Het rijke plusmateriaal dat we in 2019 al hadden, is nu een integraal onderdeel van het taakwerk vanaf de middenbouw. In de weektaak van elke leerling is ruimte ingebouwd voor keuzewerk (verdiepende of verbredende opdrachten waaruit leerlingen kunnen kiezen als kerntaken af zijn). Daarnaast staat keuzewerk vast op het weekrooster, omdat we het belangrijk vinden dat alle leerlingen hieraan toekomen. Veel van deze keuzetaken zijn vormgegeven als inspirerend werk op diverse gebieden: creatief, onderzoekend, taaluitdagend, etc. Leerlingen met een

ontwikkelingsvoorsprong krijgen begeleiding om passende keuzes te maken. 'Noodzaak voor één is goed voor iedereen, we doen het samen'. Dit motto, afkomstig uit de Spelers-aanpak, houdt in dat we veel verrijkingsactiviteiten niet apart laten plaatsvinden, maar breed inzetten. Een voorbeeld: in groep 2/3 wordt gewerkt en gespeeld in een winkeltje dat per thema een andere invulling krijgt (fietswinkel, postkantoor, kledingwinkel). Een leerling in groep 3 rekent al met prijzen tot achter de komma, terwijl een klasgenoot met hele euro's oefent. Een ander voorbeeld is de routine fruittellers. Dit wordt vanaf groep 1 gedaan. Al het fruit dat is meegenomen wordt geteld middels turven en een staafdiagram. Sommige kinderen schrijven het cijfer er al bij en anderen niet. Deze manier van differentiëren (convergente differentiatie binnen gezamenlijke context) zorgt ervoor dat binnen het gezamenlijke doel ruimte is voor differentiatie in instructie, materialen en begeleiding, zodat iedereen op zijn eigen manier kan leren. Het resultaat is dat pluswerk niet langer iets is dat 'erbij' komt, of alleen voor de snelle leerlingen is, maar een wezenlijk deel van ons onderwijsaanbod waar iedereen baat bij heeft.

4. In schooljaar 2021-2022 hebben we een pilot gedaan in groep 8. Leerlingen kregen bij de start van een blok inzicht in de doelen voor de betreffende periode. Zij bepaalden ook zelf welke doelen ze extra wilden oefenen als bleek dat ze ergens nog moeite mee hadden. Vanwege inzet van NPO-gelden stonden daar dat schooljaar op bepaalde dagen twee leerkrachten voor de groep. Dit maakte dat er extra ruimte was om met de leerlingen te reflecteren en ze te begeleiden, maar ook om passende materialen te zoeken voor het extra oefenen. We waren tevreden over de resultaten, maar er was in de periode erna niet voldoende mankracht om dit verder uit te werken.

Met ingang van het huidige schooljaar werken de leerkrachten met een overzichtelijke blokplanning waarin alle doelen per vakgebied staan uitgewerkt. In groep 6, 7 en 8 zijn daaraan gekoppeld doelenkaarten voor de kinderen ontwikkeld. Aan het begin van elk nieuw blok bespreken de leerkrachten de leerdoelen. Leerlingen geven vooraf aan of ze denken dat een doel voor hen nieuw of al bekend is, ze maken een inschatting. Na afloop reflecteren ze of het behaald is.

De volgende stap in deze ontwikkeling is om te bepalen wat het betekent als een leerling aangeeft een vaardigheid (deels) al te beheersen. Hier is een koppeling met punt 2 (het wel of niet volgen van instructies). Onderliggend vraagstuk blijft hoe het vermogen van leerlingen vergroot kan worden om hun eigen leerbehoefte te kunnen bepalen.

De doelenkaarten zijn nu ontworpen voor groep 6, 7 en 8. Daarna wordt de stap naar de middenbouw gemaakt. In de onderbouw is het doelgericht werken ingebed in de Spelers-methodiek.

Binnen de scholingsmomenten is er veel aandacht geweest voor het geven van een goede instructie. Onderdeel hierbij is naast het bespreken van het doel ook stilstaan bij het belang van hetgeen geleerd wordt. Wat kun je ermee? Nu? later?

Heb je het ergens voor nodig? Door vervolgens stil te staan bij het concept en de vaardigheid, krijgt het betekenis.

Reactie **visitatieteam**

We hebben gezien en bevraagd wat er met de aanbevelingen van 2019 gedaan is. Door het invoeren van spelers in de groepen 1 t/m 5 zijn er veel samenwerkvormen voor de kinderen ontstaan. Ook hebben we diverse vormen van samenwerken tijdens het zelfstandig werken gezien.

We hebben geen werkvormen van coöperatief leren gezien vandaag.

Met opmerkingen [ML1]: Ik kan niet uit de reactie van het visitatieteam halen waarom de aanbevelingen van de vorige visitatie voldoende zijn? Worden dingen benoemd die niet zichtbaar waren of niet gezien hebben. Ook is er door het visitatieteam een nieuwe aanbeveling geschreven die erg lijkt op vorige aanbeveling nummer 2.
Dan lijkt het mij dat je de aanbevelingen van de vorige keer niet hebt gehaald en dat het onderdeel dan onvoldoende is.

De keuzevrijheid voor kinderen om wel of geen instructies te volgen blijkt wel lastig te zijn. We zien dat er wel differentiatie in leerstof is, maar er is genoeg ruimte voor uitbreiding van vormen van vrijheid/verantwoordelijkheid (zie aanbeveling 2).

In de klassen hebben we gezien dat “Noodzaak voor één is goed voor iedereen, we doen het samen” toegepast wordt.

Volgens de spelers-aanpak moeten de verrijgingsactiviteiten breed ingezet worden. Wij hadden meer het idee dat kinderen die dit beheersen, beter een andere activiteit konden doen.

Wij hebben onze bedenkingen of pluswerk altijd voor alle of alleen voor de cognitief sterkere kinderen beschikbaar moet zijn.

Er wordt gewerkt met een blokplanning voor rekenen. Het zou mooi zijn om d.m.v. toetsing vooraf kinderen inzicht te geven in de mate van beheersing van de doelen. Dan zou er wellicht ook meer vrijheid in het al dan niet volgen van instructies gegeven kunnen worden. (zie aanbeveling 2)

Beschrijf hieronder per kernwaarde het volgende:

- Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelp proces)
- Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?
- Wat zijn de ontwikkelpunten?

De indicatoren op kind-, pedagogisch medewerker/leraar- en school/kindcentrumniveau, evenals de bouwstenen in de gedachtenwolken kunnen hiertoe een hulpmiddel zijn, zie hiervoor de bijlagen op www.dalton.nl onder de kop ‘visitatie en licentie’.

Ons daltonboek is volledig herschreven. Daarin wordt per kernwaarde een uiteenzetting gegeven van de theorie gekoppeld aan onze praktijk. Om veel herhaling te voorkomen, is ervoor gekozen het in dit verslag kort en bondig te houden.

Bij het omschrijven van de ontwikkelpunten worden bepaalde punten bij meerdere kernwaarden genoemd, omdat deze ontwikkelpunten meerdere kernwaarden beslaan.

1.1 Vrijheid in gebondenheid / verantwoordelijkheid en vertrouwen

School/kindcentrum

- **Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelp proces)**
Implementatie van vaste routines (Spelers). Invoeren van de doe-lijst in groep 3 en de weektaak vanaf groep 4, zodat vrijheid binnen duidelijke afspraken en structuur plaatsvindt.
- **Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?**
Er heerst een cultuur van vertrouwen en duidelijkheid. Leerlingen tonen eigenaarschap: ze plannen hun werk zelf en maken keuzes in volgorde en aanpak binnen de afgesproken kaders.
Tijdens keuzewerk en het werken in de SPOTS komen leerlingen met creatieve eigen ideeën. Vanwege de uiteenlopende onderwijsbehoeften en zorgvraagstukken zijn er

ook speciale afspraken met leerlingen. Dit kan afwijken van reguliere afspraken binnen de groep. Er is een klimaat gecreëerd waarin dit mogelijk is.

- **Wat zijn de ontwikkelpunten?**

- Ondanks het eigenaarschap van leerlingen, richten kinderen zich ook nog veel tot de leerkracht. We streven naar minder hulpbehoevendheid en willen leerlingen nog meer stimuleren om zelf te zoeken naar proactieve oplossingen.

- Het vergroten van inzicht in de eigen leerbehoeften van de leerlingen (zie punt 2 aanbevelingen vorige visitatie).

- Gebruik van het leerplein. Bij de ingebruikname van het nieuwe gebouw zijn er bewust geen regels vastgesteld, maar hebben we het organisch laten verlopen. Dat verliep goed, leerlingen hadden vrije keuze voor het leerplein als werkplek en soms ging het in overleg met de leerkracht. Met ingang van dit schooljaar zien we de kwaliteit van het zelfstandig werken en samenwerken veranderen en lijkt het werken op het leerplein soms ook het ontvluchten van verantwoordelijkheden. We zijn op zoek naar een goede vorm binnen de huidige omstandigheden.

Reactie visitatieteam

Spelen en de bijbehorende routines dragen zichtbaar bij aan structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid binnen de school. Deze vaste kaders creëren rust en veiligheid, waardoor ruimte ontstaat voor keuzevrijheid. Met name bij de kleuters hebben we gezien dat deze structuur hand in hand gaat met ruime keuzemogelijkheden binnen spelactiviteiten. Kinderen krijgen de vrijheid om binnen duidelijke afspraken eigen keuzes te maken en hun spel vorm te geven.

Ook in de hogere groepen hebben we voorbeelden gezien van vrijheid in uitvoering:

Kinderen krijgen ruimte om opdrachten en doelen op eigen wijze te verwerken. De SPOTS ondersteunen dit proces, doordat zij kinderen de mogelijkheid bieden om zelf invulling te geven aan de manier waarop zij aan hun doelen werken. Hiermee wordt eigenaarschap gestimuleerd en leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces.

Het gebruik van het leerplein was gedurende de dag nog enigszins beperkt, al nam dit in de loop van de dag toe. De school is nog zoekende hoe het leerplein op een goede manier in te zetten zonder beperkingen te stellen aan het aantal kinderen per groep wat hiervan gebruik maakt.

Vanuit de kernwaarde vrijheid in gebondenheid zou overwogen kunnen worden om het gebruik van het leerplein meer doelgericht en dynamisch te organiseren, waarbij niet primair het aantal kinderen leidend is, maar het doel en de aard van het werk. Dit kan bijdragen aan een verdere versterking van eigenaarschap en bewuste keuzes in leeromgeving en samenwerking.

We merken dat kinderen zich verantwoordelijk voelen voor de school en voor de manier waarop er wordt samengewerkt en met elkaar wordt omgegaan. Dit kwam onder andere naar voren in het gesprek met de leerlingenraad, waarin zij aangaven dat deze thema's regelmatig onderwerp van gesprek zijn. Dit duidt op een groeiend besef van gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Tegelijkertijd zien we dat alle kinderen consequent deelnemen aan de routines. Het visitatieteam stelt hierbij de reflectieve vraag of deze gezamenlijke deelname op elk moment voor ieder kind noodzakelijk is. Hoewel de kracht van herhaling evident is, kan het

differentiëren in deelname mogelijk bijdragen aan een grotere betrokkenheid en een nog sterkere ervaren verantwoordelijkheid bij individuele kinderen. Samenvattend zien wij een school waarin duidelijke kaders de basis vormen voor vrijheid, waarin kinderen leren keuzes te maken binnen afgesproken grenzen en waarin verantwoordelijkheid zichtbaar wordt gestimuleerd. Verdere verfijning kan worden gevonden in het nog bewuster afwegen wanneer structuur leidend is en wanneer ruimte kan worden vergroot.

1.2 Zelfstandigheid

School/kindcentrum

- **Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelproces)**
Implementatie van vaste routines (Speleren). Invoeren van de doe-lijst vanaf groep 2 en de weektaak vanaf groep 4. Daarnaast is de ANWB-kaart geïntroduceerd voor leerlingen als stappenplan voor zelfredzaamheid tijdens taaktijd.
De groepen zijn overzichtelijk ingericht, waardoor leerlingen precies weten waar materialen liggen en ze zich goed zelfstandig kunnen redden.
- **Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?**
Leerlingen plannen hun werk steeds meer zelf en werken zelfstandig aan hun taken. Leerlingen tonen eigen initiatief in keuzewerktijd en het werken in de SPOTS.
- **Wat zijn de ontwikkelpunten?**
 - Ondanks het eigenaarschap van leerlingen, richten kinderen zich ook nog veel tot de leerkracht. We streven naar minder hulpbehoefendheid en willen leerlingen nog meer stimuleren om zelf te zoeken naar proactieve oplossingen.
 - Gebruik van het leerplein. Bij de ingebruikname van het nieuwe gebouw zijn er bewust geen regels vastgesteld, maar hebben we het organisch laten verlopen. Dat verliep goed, leerlingen hadden vrije keuze voor het leerplein als werkplek en soms ging het in overleg met de leerkracht. Met ingang van dit schooljaar zien we de kwaliteit van het zelfstandig werken en samenwerken veranderen en lijkt het werken op het leerplein soms ook het ontvluchten van verantwoordelijkheden. We zijn op zoek naar een goede vorm binnen de huidige omstandigheden.
 - We willen een wekelijkse ateliermiddag invoeren (op vrijdag) waarbij leerlingen in zelfgekozen ateliers werken. We benutten hierbij de talenten van leerkrachten en hopen ouders te kunnen betrekken. Dit biedt meer ruimte voor talentontwikkeling.

Reactie visitatieteam

In de groepen 2/3 konden de kinderen ons prima vertellen hoe de doe-lijst werkt en hoe je de lijst zelf bij moet houden. Mooi hoe ze hier heel plichtsgetrouw eigen keuzes in maken. Ook in de andere groepen konden de kinderen goed verwoorden hoe te werken met de weektaak.

In de weektaak van elke leerling is ruimte ingebouwd voor keuzewerk (verdiepende of verbredende opdrachten waaruit leerlingen kunnen kiezen als kerntaken af zijn). Daarnaast

staat keuzewerk vast op het weekrooster, omdat we het belangrijk vinden dat alle leerlingen hieraan toekomen.

In de taak zien we differentiatie binnen de verschillende vakgebieden.

Er wordt veel gebruik gemaakt van het leerplein. Vandaag werd er rustig gewerkt buiten de klassen. Omdat in de stukken aangegeven werd dat het soms wel erg onrustig op het leerplein is, verdient dit "probleem" verder onderzoek.

Misschien zou het een oplossing kunnen zijn de kinderen te laten solliciteren. Schrijf een brief waarin staat waarom jij op het leerplein zou mogen werken (met goede argumenten).

Dit vormt dan eventueel ook een mooi reflectiemiddel. Misschien een gangpas.

Werken met ateliers zou voor kinderen kunnen helpen talenten te ontdekken. Dat vraagt wel medewerking van ouders.

Een periodetaak met onderzoeksvraag zou ook een mogelijkheid kunnen zijn.

Met opmerkingen [ML2]: Lijkt net of deze zin is geschreven door de school ipv het visitatieteam!

Met opmerkingen [ML3]: Zin loopt niet lekker

Met opmerkingen [ML4]: Als reflectiemiddel? Of om een talent te ontdekken? Wat bedoelen ze precies met deze zin?

1.3 Samenwerking

School/kindcentrum

- **Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelproces)**

We hebben het coöperatief leren schoolbreed uitgebouwd. In iedere groep worden structureel coöperatieve werkvormen toegepast. De routines van Spelers zorgen voor veel interactie tussen de leerlingen. Oudere en jongere leerlingen zijn aan elkaar gekoppeld (bij tutorlezen, incidenteel bij activiteiten als de kerstdoemarkt, het jaarafsluitfeest etc). De mediatorentoertraining in de bovenbouw is sinds vorig schooljaar weer opgepakt.

- **Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?**

Leerlingen werken veel samen in allerlei vormen: in de groep, in hoeken/SPOTS, bij projecten en in schoolbrede activiteiten. Ze helpen elkaar en delen verantwoordelijkheid, ongeacht leeftijd. We zijn trots op de hechte leergemeenschap waarin oudere leerlingen grote zorgzaamheid laten zien in de omgang met jongere leerlingen.

- **Wat zijn de ontwikkelpunten?**

- Gebruik van het leerplein. Bij de ingebruikname van het nieuwe gebouw zijn er bewust geen regels vastgesteld, maar hebben we het organisch laten verlopen. Dat verliep goed, leerlingen hadden vrije keuze voor het leerplein als werkplek en soms ging het in overleg met de leerkracht. Met ingang van dit schooljaar zien we de kwaliteit van het zelfstandig werken en samenwerken veranderen en lijkt het werken op het leerplein soms ook het ontvluchten van verantwoordelijkheden. We zijn op zoek naar een goede vorm binnen de huidige omstandigheden.

- We willen een wekelijkse ateliermiddag invoeren (op vrijdag) waarbij leerlingen in zelfgekozen ateliers werken. We benutten hierbij de talenten van leerkrachten en hopen ouders te kunnen betrekken. Dit biedt meer ruimte voor talentontwikkeling.

- We willen graag dat de leerlingenraad ook mee gaat denken over meer onderwijsinhoudelijke keuzes. De leerlingen zijn nu nog vooral bezig met praktische zaken (buitenspeelmateriaal), of bijvoorbeeld de regels bij het buitenspelen.

Reactie visitatieteam

De kinderen konden helder beschrijven hoe samenwerken vorm krijgt binnen de school, bijvoorbeeld bij tutorlezen en bij werkvormen zoals het coöperatief (paren)dictee. Zij benoemden daarbij niet alleen wat zij doen, maar ook welke spelregels gelden en waarom deze belangrijk zijn. Dit laat zien dat samenwerken niet vrijblijvend is, maar doelgericht wordt ingezet en ondersteund door duidelijke afspraken.

Het team heeft de afgelopen periode bewust ingezet op het uitbreiden van coöperatieve werkvormen. Gedurende de visitatiedag hebben wij echter met name samenwerkingsvormen in tweetallen (maatjes) waargenomen, onder andere binnen de verschillende routines. Bij de kleuters werd zichtbaar en betekenisvol samengewerkt in spel- en leeractiviteiten. Ook in de overige groepen zagen wij samenwerking in tweetallen terug, waarbij kinderen actief met elkaar in gesprek waren, elkaar hielpen en samen tot oplossingen kwamen.

kinderen en ouders gaven eveneens aan dat er in ruime mate wordt samengewerkt binnen de school. Tijdens het werken aan thema's wordt bovendien groepsdoorbroken gewerkt. Dit biedt kinderen de kans om van en met elkaar te leren, ongeacht leeftijd of groep. Deze vorm van samenwerken versterkt niet alleen de sociale cohesie binnen de school, maar draagt ook bij aan verantwoordelijkheid, wederzijds respect en het benutten van elkaars talenten. Wij zien dat samenwerken op deze school wordt beschouwd als een wezenlijk onderdeel van leren.

Met opmerkingen [ML5]: Mist hoofdletter K

1.4 Reflectie

School/kindcentrum

- **Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelp proces)**
Structureel reflecteren is mogelijk gemaakt door vaste routines en formats. We sluiten elke dag af met een korte reflectie ('In de koelkast'), waarbij teruggekeken wordt op de dag. Daarnaast zijn er doelenkaarten ontwikkeld vanaf groep 6, zodat leerlingen leren vooruitkijken en terugblikken op hun werk.
- **Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?**
Reflectie is een vast onderdeel van het leren. Leerlingen wordt gevraagd kritisch te kijken naar hun leerproces: ze bespreken wat ze hebben gedaan, hoe ze hebben gewerkt en wat ze een volgende keer anders zouden doen. Dit gebeurt bijvoorbeeld in kindgesprekken en tijdens klassikale terugblikken.
We zijn er trots op dat tijdens teamgesprekken reflectie altijd plaatsvindt. Wanneer er belangrijke keuzes gemaakt moeten worden, worden onderwerpen afgepeld en worden verschillende kanten belicht. Men bevraagt elkaar, stimuleert elkaar en er is ontwikkelbereidheid.
- **Wat zijn de ontwikkelpunten?**
 - Het vergroten van inzicht in de eigen leerbehoeften van de leerlingen (zie punt 2 aanbevelingen vorige visitatie).
 - Het ontwikkelen van een passend leerlingrapport bij onze huidige werkwijze.

Reactie **visitatieteam**

In groep 8 hebben we een klassikale reflectie n.a.v. de vertelverhalen gezien. Dagelijks wordt er teruggekeken op de afgelopen dag ("in de koelkast")
Er wordt gedurende de dag met individuele kinderen gereflecteerd. Ook kunnen de kinderen op hun taak reflecteren d.m.v. smiley's bij gemaakte taken.
In het team vindt regelmatig reflectie plaats. De leerkrachten hebben een positief-kritische houding. Er is ruimte voor proeftuintjes waarop gereflecteerd kan worden.
We hebben geen vormen van reflecteren voor en tijdens activiteiten gezien (zie tip 2)
Mooie verdere ontwikkelingen kunnen zijn: Een reflectieblad in het rapport op te nemen waarop het kind kan reflecteren of werken met individuele periodedoelen waarop een kind kan reflecteren (welk doel wil ik komende periode bereiken, tussentijdse evaluaties bijv. waar sta ik of welk cijfer geef ik mezelf nu en terugkijken; heb ik mijn doel bereikt)

Met opmerkingen [ML6]: Waarom is het deze kernwaarde wel voldoende, ik kan niet uit de reactie halen waarom het wel voldoende is. Welke handelingen zijn er waargenomen waardoor deze kernwaarde voldoende is?

1.5 Effectiviteit / doelmatigheid

School/kindcentrum

- **Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelproces)**
Implementatie van vaste routines (Speleren). Invoeren van de doe-lijst vanaf groep 2 en de weektaak vanaf groep 4.
Scholing Expliciete Directe Instructie (EDI) voor doelgerichte lessen. Invoering van uniforme blokplanningen met uitgewerkte leerdoelen per vak. We hanteren een planmatige kwaliteitscyclus (PDCA) met vaste evaluatiemomenten, zodat we voortdurend de onderwijskwaliteit bewaken en verbeteren.
- **Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?**
De duidelijke structuur (routines, Daltonstation) zorgt voor rust en focus in de groep, waardoor leerlingen efficiënter leren. We zijn tevreden over de betere afstemming van het lesaanbod op het niveau en de behoeften van onze leerlingen. Door de routines zijn doelen structureel weggezet. Door het inzetten van routines wordt het werkgeheugen van de leerlingen vrijgespeeld. Doordat de werkvorm zo duidelijk is, is het brein beschikbaar voor de inhoud.
- **Wat zijn de ontwikkelpunten?**
De implementatie van 'Speleren' kost tijd. Er is nog steeds verfijning mogelijk en we moeten er alert op zijn dat activiteiten zo uitgevoerd blijven worden, zoals bedoeld was en afgesproken.

Reactie **visitatieteam**

Het werken met vaste routines draagt zichtbaar bij aan de effectiviteit van het onderwijs. Door de duidelijke structuur, voorspelbaarheid en de doorgaande lijn van groep 1 tot en met groep 8 worden routines vlot en doelgericht uitgevoerd. kinderen weten wat er van hen verwacht wordt en kunnen daardoor snel tot leren komen. Dit voorkomt onnodig tijdverlies en bevordert een taakgerichte werkhouding.

Instrumenten zoals de doe-lijsten, weektaken en de ANWB-kaart ondersteunen kinderen bij het plannen, organiseren en monitoren van hun werk. Deze middelen dragen bij aan overzicht en eigenaarschap, waardoor onderwijstijd efficiënt wordt benut. In de gehele school heerst rust en structuur; dit pedagogisch-didactisch klimaat vormt een stevige basis voor effectief leren.

In gesprek met het team wordt duidelijk dat nieuwe initiatieven zorgvuldig worden overwogen en gezamenlijk besproken. Er wordt kritisch gekeken of een ontwikkeling daadwerkelijk bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs en aansluit bij de visie van de school. Deze bewuste afwegingen versterken de doelgerichtheid van het handelen. Tijdens de lesbezoeken hebben wij gezien dat kinderen in alle groepen taakgericht en betrokken aan het werk zijn. Zij kunnen verwoorden wat zij doen en waarom zij dit doen. De inrichting van de klaslokalen ondersteunt dit proces: materialen zijn overzichtelijk georganiseerd en de leeromgeving nodigt uit tot zelfstandig en geconcentreerd werken. Samenvattend zien wij een school waarin structuur, doelgerichtheid en bewuste keuzes bijdragen aan een krachtige en effectieve leeromgeving.

1.6 Borging als voorwaarde

School/kindcentrum

- **Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? (ontwikkelproces)**
Er zijn meerdere margedagen aan onze daltonidentiteit besteed. Met het implementeren van de methodiek Spelers hebben we steeds de koppeling gemaakt met Dalton. Het daltonboek van De Driebond is volledig herschreven ten gevolge van onze onderwijsvernieuwing. Daarnaast hebben we onze kwaliteitscyclus aangepast met de blokplanningen en een directe koppeling met de korte en lange zorgcyclus (PDCA met vaste momenten voor evaluatie en teamreflectie). Verder is Dalton en de betekenis ervan voor de dagelijkse praktijk op De Driebond een onderwerp in de leerlingenraad, met als doel dat er in de groepen verder over gepraat wordt.
- **Wat is de huidige situatie? Wat gaat goed? Waar zijn jullie trots op?**
We zijn er tevreden over dat er continu schoolbrede afspraken worden gemaakt en dat de doorgaande lijn daardoor goed zichtbaar is in de hele school.
- **Wat zijn de ontwikkelpunten?**
 - We willen onze daltonidentiteit meer op de kaart zetten. Op korte termijn door daltonposters te maken die in school worden opgehangen.

Reactie visitatieteam

De ontwikkelingen betreffende dalton en spelers zijn duidelijk beschreven in het daltonboek en kort in andere stukken. Is het een idee om het herschreven daltonboek op te nemen op de website?

We hebben ervaren wat de spelers-aanpak ondermeer inhoudt. Ons inzien is het wel belangrijk dat De Driebond een daltonschool blijft. Spelers moet ten dienste staan van dalton en niet andersom.

2. Ontwikkelvermogen

Parels van de school/kindcentrum

(hier zijn we trots op)

- De sfeer van 'samen' is voelbaar op De Driebond. We zijn een openbare dorpschool waar men elkaar kent. Het team is hecht en er is grote bereidwilligheid om te investeren in kinderen. Er is veel ouderbetrokkenheid, hetgeen zich uit in hoge opkomst bij activiteiten, bereidheid van ouders om mee te helpen (zoals bij excursies, de kerstdoemarkt, het jaarafsluitfeest).
- Met de samenstelling van een groep 2/3 is er een betere aansluiting bij het jonge kind. We hebben al regelmatig bezoek mogen ontvangen van andere scholen die graag onze werkwijze komen bekijken. Vanuit de daltonintervisiegroep is de vraag gekomen of een regiobijeenkomst dit jaar op De Driebond plaats kan vinden vanwege de interesse die ontstaan is in onze nieuwe werkwijze.
- Het nieuwe gebouw en de gekozen inrichting zorgt voor een plezierige en uitnodigende leeromgeving.
- Vanaf groep 1 t/m groep 8 wordt gewerkt met vertelpapieren. De vertelpapieren hangen bij alle groepen. Deze vertelpapieren illustreren de waarde van het eigen verhaal van een kind en geeft hen de boodschap dat hun werk er toe doet. Ouders lezen met belangstelling de verhalen van hun kinderen.

Ontwikkel- en onderzoeksvragen

(hier willen we meer van weten)

Zie de ontwikkelpunten beschreven bij de kernwaarden en het daltonontwikkelplan in het daltonboek.

Netwerken, kennisdeling, samenwerking

(welke (dalton)netwerken benut je, waar haal je expertise vandaan?)

De daltoncoördinator sluit aan bij het daltoncafé. Verder neemt zij deel aan daltonintervisie. De regiobijeenkomsten worden zoveel mogelijk bezocht.

Verder is er een korte lijn met de andere daltonscholen binnen onze stichting (Het Karrepad en De Starter). De praktijk is dat er vooral contact tussen de directeuren is. Er liggen kansen om als teams meer bij elkaar te halen en te brengen.

De Driebond maakt deel uit van de stichting Openbaar Onderwijs Groningen. Binnen deze grote stichting zijn er veel mogelijkheden om expertise te halen (Kenniscentrum Openbaar

Onderwijs Groningen, het KC-netwerk van de kwaliteitscoördinatoren, het tweejaarlijkse Thematisch Beraad, werkgroepen etc.). Ook is er een nauwe samenwerking met de adviseurs Onderwijs en Kwaliteit van ons ondersteuningsbureau.

Vanaf schooljaar 2023-2024 is Sylvia Venema-Eissens (SVE-onderwijsadvies) als extern deskundige verbonden aan De Driebond om 'Spelers' goed te implementeren. Sylvia is verdeeld over het schooljaar tien dagen op school aanwezig voor training op de werkvloer. Ze observeert in de groepen, de leerkrachten krijgen feedback na een groepsbezoek, ze denkt mee over vraagstukken en soms doet ze een lesonderdeel voor. De groepsbezoeken worden door Sylvia en de directeur gedaan en indien mogelijk sluit de kwaliteitscoördinator ook aan. Na schooltijd wordt er scholing gegeven. Dit wordt afgestemd op wat er die dag gezien is in de groepen en op de ondersteuningsbehoefte van de leerkrachten (vraaggestuurd). Bij alle onderwerpen wordt de koppeling gemaakt met de daltonkernwaarden.

Onze verwachting van de uitslag van de visitatie

(tussentijdse visitatie of niet)

We zijn trots op de ontwikkeling die we de afgelopen jaren doorgemaakt hebben. We kijken ernaar uit om dit aan de visiteurs te laten zien. We hopen dat de visiteurs onze groei herkennen en dat dit zal resulteren in een verlenging voor de licentie van vijf jaar.

Waar staat onze school/kindcentrum bij de volgende visitatie?

(lange termijnvisie)

Dan is de methodiek Spelers zo eigen dat we niet meer spreken over 'onze nieuwe werkwijze' en implementatie. We ervaren stabiliteit, omdat we na een zoektocht en grote onderwijsontwikkelingen, genieten van alles dat staat.

Zie verder het daltonontwikkelplan in het daltonboek.

Reactie visitatieteam

We hebben vandaag kennism gemaakt met een enthousiast, gedreven team dat hard werkt om kinderen een fijne en leerzame schooltijd te bezorgen. In de groepen zien we een hoge betrokkenheid van de kinderen bij de lessen. Er wordt veel tijd gestoken in de spelersaanpak (met begeleiding van een deskundige).

Er zijn twee 2/3 groepen om de overgang zo soepel mogelijk te maken. Hier zie je wel duidelijk dat "Noodzaak voor één is goed voor iedereen, we doen het samen" ten goede komt aan alle kinderen. Dit kregen we ook van de ouders terug.

De vertelpapieren door de school en in de mappen van de kinderen vormen zowel een mooi gespreks- als reflectieonderwerp. Tevens zie je ook de taalontwikkeling van de kinderen door de jaren heen.

Wat wij ook als een parel zien, is de open houding van de kinderen. Zij zijn prima ambassadeurs van jullie onderwijs. Ze kunnen prima verwoorden wat er van hun verwacht wordt.

Jullie geven zelf al aan dat de samenwerking met de andere daltonscholen meer op schoolleidersniveau zit dan op leerkrachtniveau.

Wij denken dat het goed is om als daco's eens bij elkaar te gaan zitten om van elkaar te leren.

Ons is niet heel duidelijk wat daltonintervisie is. Moeten we dat zien op regio-niveau? Wordt de daltonconferentie (2-jaarlijks) ook bezocht?

3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

leerlingen(raad)

We hebben gesproken met een aantal leerlingen, waarbij niet iedere leerling (nog) actief is in de leerlingenraad. * De vertegenwoordiging vanuit de verschillende groepen was niet helemaal in balans: drie leerlingen uit groep 8 en één leerling uit groep 4/5. Deze disbalans ontstond, omdat de leerling uit groep 6 die zou deelnemen ziek was en er daarom op het laatste moment een andere leerling moest vervangen.

De leerlingen geven aan dat zij tot nu toe twee of drie bijeenkomsten hebben gehad, waarbij juf Sanne aanwezig was. Iedere leerling heeft een eigen rol; deze is aan het begin van het schooljaar vastgesteld.

Hoe kom je in de leerlingenraad?

Leerlingen melden zich binnen hun eigen groep aan als kandidaat. Vervolgens vertellen zij aan hun groep waarom zij in de leerlingenraad willen en welke ideeën zij hebben. De leerlingen die geen kandidaat zijn, brengen daarna hun stem uit. De kandidaat met de meeste stemmen wordt gekozen. Een leerling mag één schooljaar plaatsnemen in de leerlingenraad.

Goede ideeën die genoemd worden, zijn onder andere het bakken van pepernoten, het regelen van buitenspeelgoed en het zorgen voor een prettigere sfeer op school. Niet alle ideeën zijn daadwerkelijk uitgevoerd. Wel hebben zij mede een sponsorloop georganiseerd voor nieuwe speeltoestellen. Wat betreft het budget geven zij aan dat de leerlingenraad een budget heeft, maar dat zij niet weten hoe hoog dit budget is.

Tijdens de laatste bijeenkomst hebben zij gesproken over de verschillende rollen binnen de leerlingenraad en deze opnieuw vastgesteld. De leerlingen behouden deze rol gedurende het hele schooljaar.

Het is nog niet helemaal duidelijk hoe informatie vanuit de verschillende groepen wordt opgehaald om te bespreken in de leerlingenraad. Het visitatieteam heeft de leerlingenraad enkele tips gegeven om de groepen meer te betrekken, bijvoorbeeld door het houden van klassenvergaderingen.

Op de vraag wat het voor hen betekent om op een daltonschool te zitten, geven zij de volgende antwoorden:

- De weektaak, waarbij je zelf mag bepalen wat je wanneer doet.
- Het overzicht van wat je allemaal moet doen.
- De brede keuzemogelijkheden bij het keuzewerk.
- De zelfstandigheid: eerst instructie krijgen en daarna zelfstandig verder werken.

- Eén leerling heeft eerder op een andere school gezeten en geeft aan dat het daar meer 'moeten' was. Nu mag zij meer samenwerken op het leerplein en ervaart zij meer zelfstandigheid.

Het visitatieteam bedankt de leerlingen voor het fijne gesprek, waarop één leerling antwoordt: 'Leuk dat jullie er waren.'

ouders

We hebben gesproken met drie ouders, te weten Wouter (lid OR en kinderen in groepen 2 en 4), Kim (lid MR/GMR en kinderen in groep 2 en 6) en Marina (lid OR en kinderen in groep 2 en 4)

Met opmerkingen [ML7]: Naam verwijderen

Met opmerkingen [ML8]: Naam verwijderen

De ouders worden op de hoogte gehouden via social schools. Eén keer per maand is er een nieuwsbrief en ook de leerkrachten plaatsen met regelmaat berichten. Via de klassenapp worden urgente berichten gedeeld.

De start van spelen werd door de ouders met enige scepsis ontvangen. Toen ze eenmaal ontdekten dat het niet een vorm van "moeten" was, maar geheel vrijblijvend, veranderde hun mening al snel.

Via een info-markt, die twee keer per jaar plaatsvindt, vertellen de kinderen aan hun ouders wat ze leren op school. De kinderen maken, in vergelijking met kinderen op andere scholen, in groep 2/3 een enorme groei door, aldus onze gesprekspartners.

Graag zouden de ouders zien dat het daltonboek ook gedeeld wordt op de website en dat ze niet zo goed op de hoogte zijn met het jaarprogramma in de verschillende groepen (de infomiddagen zijn allemaal op hetzelfde tijdstip).

Marina heeft, in tegenstelling tot de andere ouders (mooie bijkomstigheid) deze school zeer bewust gekozen voor haar kinderen.

Met opmerkingen [ML9]: Naam verwijderen

Thuis proberen ze ook hun kinderen ook meer verantwoordelijkheid te geven (eigen tas inpakken en werken met de dagkleuren).

Wat ouders als zeer positief ervaren zijn:

- De laagdrempeligheid (er is altijd ruimte voor overleg);
- Er wordt maatwerk geboden (elk kind kan op eigen niveau verder werken);
- De school is een soort maatschappij in het klein;
- De kinderen zijn erg zelfstandig;
- Alle kinderen kennen elkaar (klassendoorbekend bij activiteiten).

Medewerkers

Vandaag mogen ervaren dat iedereen erg enthousiast is over het spelen. In alle groepen worden dezelfde bewoordingen gehanteerd en zien we ook dezelfde routines terug.

Leerkrachten zijn zeer open in de gesprekken die we gevoerd hebben.

Mooi om te zien hoe ze de aangeleerde routines overbrengen op de kinderen. Ook de wisselwerking in het team is natuurlijk en op basis van wederzijds respect.

Dat maakt volgens ons ook dat we vol vertrouwen een verlenging van de licentie voor 5 jaar willen voorstellen.

Schoolleiding/ leiding kindcentrum en daltoncoördinator(en)

Tijdens het gesprek met de directeur, de daltoncoördinator en de kwaliteitscoördinator blijkt dat er vanuit één gezamenlijke visie wordt gesproken en gewerkt. Het wordt duidelijk dat Spelers een enorme impuls heeft gegeven aan het (dalton)onderwijs en dat hier letterlijk taal aan is gegeven in de vorm van duidelijke routines.

De schoolleiding heeft helder voor ogen waar zij met de school naartoe wil en welke keuzes daarvoor gemaakt moeten worden. De begeleiding van Sylvia Venema (als bedenker van Spelers) wordt als zeer verrijkend ervaren, ook als het gaat om de stappen die richting de bovenbouw gezet moeten worden.

Zoals ook in het verslag is opgenomen, is men zich bewust van veranderingen in de populatie. Er wordt gezamenlijk nagedacht over hoe hierop geanticipeerd kan worden, zonder de waarden van dalton en Spelers los te laten.

Het team straalt veel enthousiasme uit en spreekt met trots en overtuiging over de ontwikkeling die de school heeft doorgemaakt en nog zal doormaken.

bestuurder Akkelys Lukkes

Na een kort voorstelronde vertelde Akkelys (bestuurder) dat ze na allerlei ander functies (o.a. bij de Gasunie en het Wilhelmina Ziekenhuis Assen) zo'n zeven jaar geleden als bestuurder bij openbaar onderwijs gemeente Groningen aan de slag is gegaan.

Samen met Herbert de Bruijne vormt zij het bestuur van zo'n 37 scholen in het openbaar basis en voortgezet onderwijs in Groningen (Openbaar Onderwijs Groningen, voorheen O2G2).

Ze hebben de scholen onderling verdeeld.

Binnen de scholengroep zijn er drie dalton basisscholen (De Starter, Het Karrepad en De Driebond) en twee daltonscholen in het VO (Topsporttalent-school en VMBO van het Werkmancollega)

Op basis van drie kernwaarden: vertrouwen, verbinden en vernieuwen.

Verbinding vindt plaats d.m.v. regelmatig directeurenoverleg (leren van elkaars ervaringen) en werkgroep van IB-ers. In de toekomst ook van reken- en taal-leescoördinatoren.

Scholen worden ook gestimuleerd tot vernieuwen.

Het koersplan van OOG "Rijk aan kansen" behelst vier thema's: Sociaal veilige leer- en werkomgeving, sterke basis van kennis en vaardigheden, benutten van talenten en duurzamer in 2027.

De duurzaamheid zit hem zowel in de harde duurzaamheid(gebouw, scheiden van afval, terugdringen stikstofuitstoot etc.) als wel het onderwijs. Scholen krijgen veel vrijheid. Ook is er veel overleg met en tussen de scholen.

Een deel van de ouders van de Driebond kiest voor kleinschaligheid. Populatie wordt gevormd door kinderen die uit het dorp komen en kinderen uit o.a. Meerstad. Belangrijk is een goed ondersteuningsplan.

Talenten:

De Driebond heeft een breed aanbod. Graag zou hieraan het werken met ateliers aan toegevoegd worden. Bestuur stimuleert keuzes maken. Voer een nieuwe ontwikkeling goed in voordat je aan wat nieuws begint.

In onderwijsvisie (spelers) investeren levert ook een stuk professionalisering van het team op.

Met opmerkingen [ML10]: Naam verwijderen

Met opmerkingen [ML11]: Naam verwijderen

Bovenschoolse investeringen in talenten:

Werkgroep KC-ers;

Schoolleidersopleiding;

Netwerk taal- en rekencoördinatoren.

Over vijf jaar verwacht de bestuurder een verdere groei in o.a kinderen kansen bieden, sterk onderwijs en duidelijke visie (wel steeds bouwen-borgen-bouwen-borgen)

Beoordeling, waardering & advies

Beoordeling

		V/O
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	V
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	V
2	Zelfstandigheid	V
3	Samenwerking	V
4	Reflectie	V
5	Effectiviteit - doelmatigheid	V

Waardering

De Driebond vormt een mooie leefgemeenschap waar leerkrachten, schoolleiding, ouders en kinderen samen optrekken om het daltononderwijs gestalte te geven. Om het daltononderwijs verder te versterken, is voor de spelers-methode gekozen. Er wordt vanuit routines gewerkt waar de structuur binnen de school versterkt wordt.

Het team denkt goed na over vervolgonontwikkelingen om het daltononderwijs verder door te ontwikkelen. Onze aanbevelingen sloten hier ook mooi op aan.

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
☐	Eerste licentie toekennen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde
☐	Geen eerste licentie toekennen, over twee jaar opnieuw visitatie voor licentie toekennen	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
☒	Licentie voor de komende periode* verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

☐	Over twee jaar versnelde visitatie	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
☐	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen

	Omschrijving
1	Betreft alle kernwaarden: Op De Driebond gaan spelen en dalton hand in hand. Bouw dit verder uit naar groep 8, waarbij jullie de daltonkernwaarden steeds leidend laten zijn.
2	Betreft kernwaarde vrijheid/verantwoordelijkheid: Creëer mogelijkheden (bijv. voortoetsen bij rekenen) om kinderen meer inzicht te geven in welke doelen al beheerst worden en waar nog aan gewerkt moet worden. Dan kunnen ze gerichter keuzes maken in het al dan niet volgen van instructies.
3	
4	
5	

Slotopmerking visitatieteam

We hebben vandaag een dag mee mogen draaien op De Driebond. Vanmorgen een hartelijke ontvangst en de hele dag prettige, open gesprekken mogen voeren met het team, de kinderen, ouders en bestuurder.

Mooi om te zien dat de beschreven stukken en de dagelijkse praktijk naadloos op elkaar aansluiten.

Leerkrachten weten prima te verwoorden wat de visie spelen inhoudt en de kinderen konden ons duidelijk vertellen hoe de doetaak (onderbouw) en de weektaak (groep 4 t/m 8) werkt en waar de vrijheid hierin zit.

De ouders zijn zeer tevreden over de school.

Ze roemen: Geleverde maatwerk (elk kind werkt op eigen niveau), laagdrempeligheid, school is een soort maatschappij in 't klein, zelfstandigheid van de kinderen en alle kinderen kennen elkaar.

Ook de bestuurder is meer dan tevreden en verwacht dat het team de ingeslagen weg doorzet om ook volgende jaren een verdere kwaliteitsslag te maken.

De vertelpapieren van de kinderen laten een mooie taalontwikkeling door de jaren heen zien.

Tips:

We hebben weinig reflectie in de praktijk gezien. Uit de stukken halen we vooral evaluerend reflecteren. Let erop dat dit ook voor en tijdens processen kan plaatsvinden.

Routines geven structuur. Waar ligt de vrijheid van individuele kinderen om van de routines af te wijken?

Bedankt voor deze leerzame dag en veel succes bij jullie verdere daltonontwikkelingen,

Han-Rogier en Jan.

Slotopmerking school/kindcentrum

Wij kijken met voldoening en trots terug op een waardevolle visitatiedag. We zijn blij met de mooie feedback van het visitatieteam.

Het is voor ons van grote betekenis dat de beschreven stukken en dagelijkse praktijk naadloos op elkaar aansluiten. Het is fijn dat het visitatieteam een goed beeld heeft gekregen van Spelers en dat zij hebben ondervonden dat het een stevig onderbouwde aanpak is. Het visitatieteam geeft aan dat de daltonkernwaarden leidend moeten blijven en dat onderschrijven wij volledig. De aanbevelingen liggen in het verlengde van ontwikkelpunten die we zelf al benoemd hadden. Het is plezierig dat we op die manier voort kunnen borduren op de koers die al ingezet is.

Een visitatiedag vliegt voorbij. Er was veel dat we graag wilden laten zien en een deel van de dag wordt ook ingevuld met gesprekken. Dat het visitatieteam aangeeft weinig expliciete reflectiemomenten te hebben gezien, vinden we jammer. Reflectie vormt namelijk een essentieel onderdeel van onze dagelijkse praktijk. Zowel leerlingen als teamleden worden voortdurend gestimuleerd om na te denken over hun leerproces, hun handelen en hun ontwikkeling. We herkennen ons daarom niet direct in het beeld dat is ontstaan, maar nemen dit signaal serieus. Het helpt ons om in de toekomst nog zichtbaarder te maken hoe reflectie ook een vaste plek inneemt voor en tijdens processen.

Met opmerkingen [ML12]: Ik begrijp de school wel omdat ik ook vind dat de reactie van het visitatieteam op deze kernwaarde niet sterk is beschreven, zie mijn opmerking ook bij de kernwaarde reflectie

Team De Driebond

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

(denk aan: actieplan, tijdpad, uitvoerenden, scholing, externe ondersteuning. Een format hiervan is eventueel te vinden op www.dalton.nl onder de kop 'visitatie en licentie'.)

Plan van aanpak aanbeveling 1:

Op De Driebond gaan Spelers en Dalton hand in hand. Bouw dit verder uit naar groep 8, waarbij jullie de daltonkernwaarden steeds leidend laten zijn.

Ambitie en context

Binnen De Driebond vormt Spelers een krachtig middel om kinderen betekenisvol, actief en doelgericht te laten leren. De daltonkernwaarden zijn leidend in onze manier van onderwijs geven en het vormgeven van ons leerklimaat. Daltononderwijs en Spelers delen dezelfde intentie: onderwijs waarin kinderen groeien door structuur en ruimte, door hoge verwachtingen en persoonlijke aandacht, door veiligheid en nieuwsgierigheid. In de onderbouw en middenbouw is al zichtbaar hoe Spelers en Dalton elkaar versterken: kinderen zijn zelfstandig, maken keuzes, werken samen, reflecteren op hun spel/werk. De kernvraag is hoe we ervoor zorgen dat de sterke verbinding tussen Spelers en Dalton zich doorontwikkelt en in de bovenbouw net zo zichtbaar, betekenisvol en krachtig is als in de onderbouw en middenbouw. De ambitie is dat leerlingen in de bovenbouw eigenaar zijn van hun leerproces, zowel in in vakgerichte taken als spel/speuren. Dat leerlingen vaardigheden verder ontwikkelen zoals samenwerken, reflecteren, strategieën verwoorden, dat ze kunnen benoemen waaraan ze werken.

Het doel is een doorlopende leerlijn waarin Spelers en Dalton naadloos samenkomen en wat zal leiden tot leerlingen die betrokken, zelfstandig en verantwoordelijk zijn. Leerlingen die aan het eind van groep 8 klaar zijn om de stap naar het voortgezet onderwijs te maken.

Jaar 1 – Analyse, ontwerp en eerste pilots (huidige schooljaar)

- Teamgesprekken: welke routines zijn essentieel, welke optioneel, welke niet passend in de bovenbouw?
- Overzicht van lestijd: waar is ruimte in het programma, wat staat vast vanwege doelen in de leerlijnen binnen de blokplanningen en VO-gerelateerde activiteiten?
- Leerlingpeiling: welke onderdelen van Spelers zijn volgens de leerlingen ondersteunend in hun leerproces?

Jaar 2 – Invoering van Spelers in de bovenbouw (schooljaar 2026-2027)

Onder begeleiding van extern deskundige Sylvia Venema-Eissens ontwikkelen we:

- Een bovenbouwvariant van Spelers: projectmatig en onderzoekend spel (speuren).
- Heldere criteria: wat is 'goed Spelers' in de bovenbouw waarbij de daltonwaarden leidend zijn?
- Invoeren van routines die nog ontbreken. Versterken van routines die al ingevoerd zijn. Differentiatie in routines.
- Leerkrachten worden door Sylvia begeleid door middel van training op de werkvloer. Er is scholing en er wordt vraaggestuurd gewerkt.

Evaluatie gedurende het schooljaar

- Wat werkt goed en wat niet? Aanpassen waar nodig.
- Wat hebben leerlingen en leerkrachten nodig?

Monitoring en borging

We volgen:

- Leeropbrengsten (observaties, toetsen, projecten);
- Zelfstandigheid (planning, taakaanpak);
- Samenwerking;
- Reflectiekwaliteit;
- Motivatie en betrokkenheid.

We leggen onze aanpak vast in:

- Beleidsplannen taal, rekenen en burgerschap;
- Het daltonboek.

Evaluatie op schoolniveau

We reflecteren op:

- Ontwikkelde expertise van leerkrachten;
- Impact op motivatie, leerhouding en eigenaarschap van leerlingen;
- Aansluiting bij de belevingswereld van de bovenbouwleerling;
- Aansluiting bij het VO;
- Haalbaarheid binnen het rooster.

Plan van aanpak aanbeveling 2:

Creëer mogelijkheden (bijv. voortoetsen bij rekenen) om kinderen meer inzicht te geven in welke doelen al beheerst worden en waar nog aan gewerkt moet worden. Dan kunnen ze gerichtere keuzes maken in het al dan niet volgen van instructies.

Ambitie en context:

De aanbeveling sluit aan bij het daltonprincipe vrijheid/verantwoordelijkheid: leerlingen mogen keuzes maken binnen duidelijke kaders. In de praktijk speelt dat veel leerlingen het (nog) lastig vinden hun eigen leerbehoefte in te schatten. Vaak kozen ze ervoor geen instructie te volgen, terwijl dat achteraf wel nodig was. Leerkrachten moesten dan extra uitleg geven (reparatie-instructie). Reflectiegesprekken met die leerlingen leidden niet direct tot betere keuzes de volgende keer. Er is inmiddels een tussenvorm ingevoerd: sommige leerlingen doen niet of deels mee met instructie, of mogen na controle van begrip tijdens de instructie stoppen met verdere deelname aan de instructie. Ook wordt bij moeilijke stof op groepsniveau extra instructie gegeven waarbij leerlingen mogen aansluiten (maar het niet hoeven als zij de stof beheersen). Desondanks blijft de kernvraag: hoe kunnen we het vermogen van leerlingen vergroten om hun eigen leerbehoefte te bepalen?

De ambitie is om stap voor stap de metacognitieve vaardigheden van leerlingen te versterken, zodat zij beter kunnen inschatten of ze instructie nodig hebben. We willen een cultuur van vertrouwen creëren waarin leerlingen durven aangeven wat ze wel/niet nodig hebben en meer verantwoordelijkheid nemen voor hun leerproces. Dit moet leiden tot passender instructiegebruik en uiteindelijk tot efficiënter leren en meer eigenaarschap bij de leerling.

Globale planning (5 jaar): Omdat dit ontwikkelpunt complex is, richt de planning zich op geleidelijke verbetering met evaluatiemomenten.

- **Jaar 1–2 (prioriteit):** In jaar 1 zetten we onderzoek op: Hoe komt het dat leerlingen hun leerbehoefte slecht inschatten? (Leerlinggesprekken en analyse van wanneer misinschatting optreedt.) Daarnaast verzamelen we goede praktijken van andere

daltonscholen en winnen we informatie in bij experts over metacognitie. Op basis daarvan ontwikkelen we een aanpak. Mogelijke eerste acties in jaar 2:

- **Expliciet maken van leerdoelen:** We bouwen voort op de al ingevoerde doelenkaarten in de bovenbouw. Aan begin van een blok laten we leerlingen aangeven welke doelen voor hen nieuw zijn of al bekend (dit gebeurt al) en bespreken we hoe ze kunnen herkennen of ze de stof beheersen.
- **Voorkennis en zelftoets:** We zoeken uit of er per kernvak een korte voorkennis-check of zelftoets voor start van een nieuw onderwerp mogelijk is. Leerlingen kunnen hiermee zelf ontdekken of ze de basis al beheersen. Dit ondersteunt hun keuze om instructie al dan niet te volgen.
- **Instructiekeuze-routines:** We introduceren een groepsroutine waarin leerlingen voordat de instructie start, kort reflecteren: “Denk ik dat ik dit nodig heb?” en na afloop van de les terugkijken of die inschatting klopte. Zo krijgen ze feedback op hun beslissingen.
- **Jaar 3–4:** De ontwikkelde aanpak wordt ingevoerd in de middenbouw en bovenbouw. Leerkrachten delen hun ervaringen: wat werkt wel/niet? We besteden ook aandacht aan het gespreksklimaat: leerlingen moeten zich veilig voelen om te zeggen dat ze iets al begrijpen, of juist dat ze hulp nodig hebben. In jaar 3 monitoren we de voortgang: we bekijken of het aantal ‘verrassingen’ (leerlingen die dachten geen instructie nodig te hebben maar achteraf wel) afneemt. In jaar 4 verfijnen we de aanpak op basis van die evaluatie. Mogelijk betrekken we ook de leerlingenraad of een groepje leerlingen om mee te denken vanwege waardevolle inzichten vanuit hun perspectief.
- **Jaar 5: Borging en evaluatie.** In jaar 5 beschrijven we de werkwijze en afspraken over de aanpak expliciet in ons daltonhandboek (update). We evalueren het effect op de langere termijn: zijn leerlingen zelfstandiger en accurater geworden in hun keuzes? Bijvoorbeeld, we kunnen meten of in groep 7 en 8 vrijwel alle leerlingen bewust kunnen aangeven of ze een instructie wel of niet nodig hebben (en dit meestal terecht inschatten). Ook wordt gekeken naar de impact op leerresultaten en op het aantal extra instructies dat achteraf nodig is. Dit zou idealiter afnemen naarmate leerlingen beter vooraf omgingen met hun leerbehoefte.

In alle afwegingen nemen wij de volgende visie mee: Wij zijn van mening dat instructie niet alleen kennisoverdracht is, maar ook een moment van interactie, vragen stellen en samen leren. Voor medeleerlingen is het waardevol om meegenomen te worden in een strategie/oplossing die een leerling al beheerst. Voor de leerling die een (deel) van de stof al begrijpt, is het een goede oefening om de eigen aanpak te leren verwoorden en anderen daarmee op een spoor te zetten.

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Leidinggevende onderwijs		11 maart 2026
	Leidinggevende opvang (indien van toepassing)		
	Visitatievoorzitter		15 maart 2026

Voor de verdere procedure: zie handleiding '[Daltonschool worden en blijven](#)'.